

På cykel

– vær med til at skabe
bedre forudsætninger
for indkøbsture på cykel

Denne håndbog henvender sig til dig, som vil være med til at skabe bedre forudsætninger for cykling. Cykling generelt og cykling i forbindelse med indkøbsture i særdeleshed. Indholdet er tænkt som inspiration, men er også en henvisning til, hvordan du kan være med til at styrke cyklens status som transportmiddel på indkøbsture.

Arbejder du som planlægningsarkitekt? I så fald har du mulighed for at anlægge cykelstier og cykelparkering tæt på butikssindgangene.

Er du indehaver af en butik eller en ejendom, hvor folk tager til for at købe ind? I så fald har du mulighed for at tilbyde optimale forhold for cykelparkering, samt opmuntre flere til at cykle ved hjælp af tilbud og kampagner.

Tilhører du en boligforening eller administrerer du udlejningsejendomme? At udleje ladcykler eller cykelanhængere har vist sig at være en meget populær, enkel og praktisk løsning (læs mere på side 11), og giver flere muligheder for at tage på indkøbsture uden bil. At tilbyde parkering til forskellige cykeltyper ved ejendommen kan også have en positiv effekt.

Sælger du cykler? Så kan du eksponere produkter, der er velegnet til transport af varer, gennem målrettet fokus på kundebehov.

Uanset din beskæftigelse vil denne håndbog give dig ny inspiration og nye idéer. ●

Kurv, taske eller anhænger??

Forskellige behov med forskellige løsninger

● At anvende cyklen til indkøbsture er for mange et indlysende valg. Valg af cykel eller tilbehør afhænger af individets indkøbsmønster. Ved mindre indkøb fungerer det oftest glimrende med cykelkurv eller cykeltasker, eventuelt suppleret med en rygsæk. Ved større indkøb kan en cykelanhænger eller ladcykel være et optimalt valg.

Det er nødvendigt med forenkling og forbedring, hvis flere skal vælge dette alternativ frem for bilen. Vores målsætning er eksempelvis, som planlægningsarkitekter, grundejere og butiksindehavere bliver opmærksomme på, at den cyklende kundeandel er stigende – og at det kræver bedre forudsætninger. ●

NÆSTEN ALLE EJER EN CYKEL

Næsten 90 procent ejer en cykel, viser en spørgeundersøgelse med 400 deltagere over 15 år i Malmø, Lund, Helsingborg og Kristianstad.

En tredjedel cykler dagligt. Mellem 20 og 40 procent cykler, når de shopper i city, foretager småindkøb/impulskøb eller køber madvarer til en eller flere dage.

Jo oftere man cykler, desto mere tilbøjelig er man til at anvende cyklen til indkøb. Forskellen på indkøb med cykel og med bil er, at man benytter cyklen ved mindre indkøb, og bilen anvendes til større indkøb.

Kilde: "Shop-n-Bike 2011", undersøgelse om holdningen til at anvende cykel ved indkøb.

FLERE WEEKEND-INDKØB PÅ CYKEL

På lørdage og søndage foretages flere indkøbsture på cykel end på hverdage.

Kilde: Resvanor Syd (Skåne).

Perfekt i byen – men hvor er cykelparkerings- faciliteterne?

En stolpe eller et højt cykelstativ, som cyklen kan låses fast til. Det er hvad Lotta Bengtsson, grafisk designer i Malmø, ønsker af en butik, når hun handler med sin danske ladcykel.

Udenfor butikken på Möllevången er der kun et traditionelt cykelstativ, hvilket ikke er så praktisk til den store cykel.

● – Ofte står der nogen udenfor butikken og sælger hjemløseviser, som jeg beder om at holde øje med cyklen, mens jeg handler, og som jeg efterfølgende giver et mindre beløb, som tak for hjælpen. Hun synes, at ladcyklen er det perfekte transportmiddel i byen. Hun har ikke bil.

Cyklen har god plads, i vinters transporterede hun fx et juletræ i cyklen. At få plads til børnene Josef og Estelle og tre-fire bæreposer er intet problem.

– Hvis børnene vil have legekammerater med hjem fra skolen, kan der sidde fire børn i cyklen. I dag har hun to fyldte bæreposer. Hun skal hjem og lave suppe til 15 personer. I morgen er det hendes tur til at tage suppe med på arbejde. Den store suppegyrde og brødet tager hun med i cyklen. ●

Læs mere om cykelparkering på: www.cyklistforbundet.dk/Alt-om-cykling/Cykling/Parkering

Spær satsede på cykling i Wien

Butikskæden Spar foretog i 2010 en stor cykelsatsning i samarbejde med Wien kommune. Som mange storbyer har Wien relativt få cyklister. Andelen har længe ligget på omkring tre procent, men er i de seneste år steget til seks procent. Håbet er, at elcykler kan give cykling som transportform et yderligere skub fremad.

- Spar lancerede de måske billigste europæiske elcykler nogensinde. Spar kunne, med støtte fra statslige tilskud, tilbyde kunderne elcykler til 4.000 kroner stykket. Der blev monteret opladere udenfor 10 butikker, hvor man gratis kunne oplade sin cykel. Spar installerede solceller på taget af nogle af butikkerne, som genererede den modsvarende mængde el, der blev forbrugt ved opladerne – cirka 40.000 kWh. Spar håbede, at medarbejderne ville fungere som ambassadører for projektet, og tilbød dem en rabat på yderligere 1.000 kroner på elcyklen.

Desuden placerede Spar 650 moderne cykelstativer udenfor 115 butikker i Wien, som bidrag til de 8.000 nye cykelstativer i Wien. Spar motiverede sit cykelengagement med, at man ville styrke virksomhedens miljøprofil. ●

Læs mere på: www.spar.at

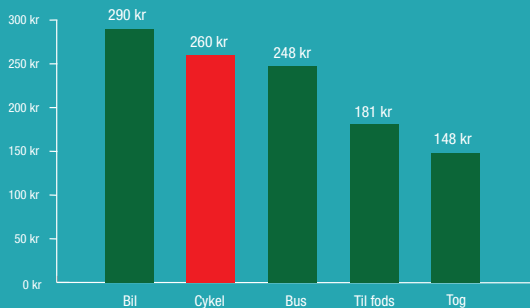
CYKLISTER HAR STOR BETYDNING FOR HANDEL I CITY

2010 foretog svenske Handelns Utredningsinstitut en undersøgelse i Växjö, som viste, at cyklister har stor betydning for handlen i city. Nogle af resultaterne, som blev præsenteret i rapporten, viste:

- at personer, som tager til byen på cykel, til fods, i tog og bus, bruger samlet væsentligt flere penge end bilister.
- at cyklister bidrager med omkring 350 millioner kroner til detailhandlen og café- og restaurantlivet i det centrale Växjö.
- at cyklister handler i gennemsnit for 260 kr., når de shopper i city (bilister, 290 kr.).
- at cyklister bruger flere penge end besøgende, som tager til city i tog, bus eller til fods.

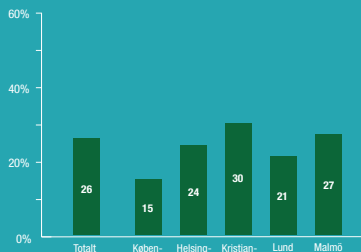
(Rapporten bygger på interview med 281 personer).

Gennemsnitskøb ved de forskellige transportmetoder (alle dage)

25 PROCENT FLERE POTENTIELLE CYKLISTER!

Sammenlagt overvejer 25 % af alle, der kører i bil eller med kollektiv trafik, at tage cyklen i stedet.

KVINDER FORETAGER FLEST INDKØBS- TURENE PÅ CYKEL

De, som vælger cyklen til indkøbsture, foretager en eller flere ture om ugen. Det er fortrinsvist kvinder (6 ud af 10), der foretager indkøbture på cykel.

Kilde: "Shop-n-Bike 2011", undersøgelse om holdningen til at anvende cykel ved indkøb.

Kilde: "Indkøb og transportvaner i København. Københavns Kommune, Center for Trafik og Incentive Partners, juni 2012".

Tag IKEA-hylden med på cyklen

I de danske IKEA-butikker i Gentofte, Århus og Odense kan kunderne låne en cykel med cykelanhænger, til at transportere varerne hjem.

● – Vi valgte at udlåne hele ekvipagen, ikke kun cykelanhængerne. Det er et sikrere koncept. Nu kan vi garantere, at cykelanhængerne sidder ordentligt fast, hvilket vi ikke kan, hvis anhængerne skal monteres på kundernes cykler, fortæller Jonas Engberg, sustainability manager hos IKEA Danmark.

Cyklerne indgår i et bistandsprojekt, hvor den danske virksomhed Baisikeli har fremstillet 50 håndbyggede cykler og 15 anhængere. Allerede ved projektets start i 2009 blev der sendt 10 brugte cykler til Tanzania og Sierra Leone, hvor Baisikeli har startet cykelværksteder, som drives lokalt. Om tre år bliver de resterende cykler sendt til Tanzania og Sierra Leone.

Cykelanhængerne sælges lokalt med henblik på at finansiere værkstederne og øvrige bistandsprojekter.

Cykelanhængerne er designet til at kunne klare en fremtidig funktion som cykeltaxi og til transport af jordbrugsprodukter.

– IKEA har ikke besluttet, hvad der skal ske i 2012, når pilotprojektet ophører, men vi forestiller os, at projektet fortsætter på den ene eller anden måde, fortæller Jonas Engberg. ●

IKEA i Danmark tilbyder udlejning af cykler og cykelanhængere.
Foto: IKEA Danmark

Konkurrencer om den mest cykelvenlige butik

● Flere og flere tyske byer afholder konkurrencer om den "mest cykelvenlige butik". Potsdam afholdte en konkurrence i 2011. Vinderen blev supermarkeds kæden, REWE, hvor ejeren Siegfried Grube fortæller, at cyklisterne bidrager i større grad til butikkernes omsætning, og at andelen af cyklende kunder er steget fra 15 til 25 procent.

REWE henvendte sig under konkurrencen til sine cyklende kunder for at få idéer. En idé man bør bide mærke i, er den gratis service dag, hvor kunderne kan få deres cykler repareret, mens de handler. ●

Kilde: <http://www.potsdam.de/cms/ziel/1002179/DE>

Fredrik Oddshammar

Det tager 10 min. at cykle til butikscenteret Nova Lund

I Lunds nordlige udkant har butikscenteret Nova Lund med 75 butikker ligget siden 2002. Udenfor findes de sædvanlige parkeringspladser til biler, men også to store cykelparkeringsfaciliteter med bl.a. tag og cykelpumpe.

● – Det tager ikke mere end 10 minutter at cykle fra Lund city, og der er cykelsti stort set hele vejen. Som cyklist skal man føle sig tryk og velkommen. I dag er 10 procent af vores kunder cyklister, fortæller Fredrik Oddshammar, centerchef hos Nova Lund. Han fortæller, at Nova samarbejder med Lund Kommune om faciliteter, der forbedrer tilgængeligheden og sikkerheden yderligere for cyklisterne.

– Vi har en idé om at flytte den ene cykelparkering endnu tættere på indgangen. Et andet forhold er, at mange cyklister generes af bilparkeringen, når de cykler til og fra butikscenteret. Vi planlægger at afmærke et køreområde til cyklerne på bilparkeringspladsen, så bilisterne bliver opmærksomme på cyklisterne. Det virker som en bedre idé at forbedre afmærkningen i stedet for at forsøge at tvinge cyklisterne til cykelstien, fortæller Fredrik Oddshammar. ●

Patrick Leijon

Indkøbs-ture på ladcykel

Patrick Leijon er projektleder for "Øresund som cykelregion", og arbejder med cykling ud fra forskellige aspekter.

● Hvordan tror du, at man kan få flere til at vælge cyklen til storindkøb?

– Jeg syntes, at det er en god idé med udlån af cykelanhængere i varehuse og i butikker. Men det er upraktisk, at man skal køre tilbage med anhængerens, når man har transporteret sine varer. Jeg mener, at det er en bedre løsning, hvis der er tilgængelige ladcykler i lokalområdet. Man henter cyklen i boligkvarteret, handler og stiller efterfølgende cyklen tilbage. Enkelt og problemfrit.

Hvordan skal jeres projekt bidrage til denne løsning?

– Med initiativer, der inspirerer og opmuntrer boligforeninger og boligselskaber til at købe ladcykler eller cykelanhængere. En ladcykel koster ikke mere end ca. 10.000 kr. i indkøbspris, men man kan forestille sig, hvilken merværdi det ville give beboerne. Jeg tror bestemt, at der ville blive sat pris på denne løsning. Cyklen ville da kunne bookes via et bookingsystem på nettet. ●

FLERE I MALMØ OG LUND FORETAGER INDKØBSTURE PÅ CYKEL

Beboerne i den sydvestlige del af Skåne foretager 19 procent af indkøbsturene på cykel og 20 procent af indkøbsturene til fods. De anvender kun bilen i fem ud af ti indkøbsture, mens beboerne i de øvrige dele af Skåne anvender bilen i syv ud af ti indkøbsture. Landsbybeboerne anvender bilen dobbelt så meget, som beboerne i de mere tætbebyggede områder.

Kilde: Resvanor Syd

KØBEKRAFT I FORHOLD TIL PARKERINGSPLADS

I Bern i Schweiz anvendte man en anderledes måde til at måle forbrugernes købekraft. Man målte indkøbene hos 1.200 personer i forhold til den parkeringsplads, de krævede.

Resultatet viste, at cyklisterne bidrog mest til omsætningen. Hver parkeret cykel gav en omsætning på 7.500 euro jævnført med bilisternes 6.625 euro pr. parkeret bil.

Kilde: www.trendy-travel.eu

Stempelkort i butikkerne

”Met Belgerinkel naar de Winkel” er den største cykelkampagne i Belgien.

● I en uge i juni deltager knap 20.000 butikker i flere byer i kampagnen, hvis mål er at få flere til at vælge cyklen på indkøbsturen. Kunden får et stempelkort, som giver dem mulighed for at vinde flotte præmier. Med syv stempler på kortet får man mulighed for at købe en specialdesignet vare til en nedsat pris. De seneste år har det blandt andet været store cykeltasker. I år kunne man stemple sig til en rød cykelponcho af høj kvalitet til blot 25 euro. Kampagnen har været så succesrig, at den siden 2007 også afholdes i Holland. ”Met Belgerinkel naar de Winkel” betyder frit oversat ”Ring med ringklokken på indkøbsturen”. ●

Læs mere på: belgerinkel.be eller belgerinkel.nl

Bæredygtige indkøbsture til butikscentre

I dag står indkøbsturene i Sverige for 19 % af andelen af de ture, vi foretager pr. person og dag. Indkøbsturer svarer til ca 9 % af km kørt.

● At planlægge og bygge et transportsystem, som er mere bæredygtigt til indkøbsture til butikscentre er en udfordring. De adspurgte, der handlede i bil, svarede, at varens vægt eller størrelse var årsagen til, at de valgte bilen. Det handler naturligvis også om, at cykel- og kollektivtrafik oftest ikke prioriteres ved butikscentre. Her er der naturligvis stor forskel på centrale og eksterne butikscentre. Forklaringen findes også i bilisternes vanemæssige adfærd. At bilisterne handlede på vejen hjem fra et sted, hvor de ikke var på cykel, var en af årsagerne til at de ikke valgte cyklen. Attituder og kendskab til konsekvenserne ved valg af transportmiddel er også faktorer, der er afgørende for at flytte kunder i bil og kollektiv trafik til cykel. Det er i dag et stort potentiale for at skabe mere bæredygtige indkøbsture. For en del centre kan det konstateres, at der i teorien findes en relativ god tilgængelighed med miljøvenlige transportmidler, som kan eksploiteres med relativt enkle midler, som cykelstier med gode forbindelser og stoppesteder. ●

Kilde: Bæredygtige indkøbsture til butikscentre: Trivector http://hmskane.se/doc/hallbara_besoksresor_till_kopcentra.pdf.

Lokkemaden i årets Belgerinkel-kampagne – en poncho af designer Kaat Tilley.

Ladcyklernes by

Ladcyklerne er blevet et veletableret indslag i den danske hovedstad. De er synlige i trafikken, ved legepladserne og i kommunens statistik.

● I 2010 havde 5 % af husstandene i København en ladcykel, og heraf svarede 35 %, at de erstatter deres bilture med cyklen, mens 11 % svarede, at de anvender cyklen som et supplement. Ud fra disse tal er det tydeligt, at biltrafikken mindskes takket være danskernes gode vilje til at cykle. Af de, som ejer en ladcykel, svarede 55 %, at de anvender den til transport af varer, og 77 % anvender den til transport af børn. Hele 27 % af familier med to hjemmeboende børn har adgang til en ladcykel i København. ●

Kilde: Københavns Kommune, www.kk.dk/cyklernesby

Cykel & indkøb – et spørgsmål om ligestilling

Det er en god idé at se indkøbsture i et dybere perspektiv. Følgende er taget fra en rapport fra distriktsforvaltningen i Skåne Amt: "Ca. en fjerdedel af Sveriges befolkning har ikke adgang til bil. Herunder blandt andet ældre, kvinder og unge. Det er desuden således, at de, der foretager flest indkøbsture i Sverige – kvinderne – oftere går til fods eller vælger cykel og kollektiv trafik på indkøbsturene end mænd. Frem for alt foretager kvinder oftere indkøbsture på cykel.

Mere end 50 % af kvindernes indkøbsture foretages til fods, på cykel eller med kollektiv trafik. Tilgængeligheden med disse transportmidler er derfor meget vigtig ud fra et ligestillingsperspektiv. Dette gælder ikke mindst for dagligvarer, hvor især kvinder prioriterer nærhed, hvilke kan skyldes, at kvinder ofte kombinerer flere ærinder." ●

Kilde: "Handla rätt – vägledning för en hållbar handelsutveckling i Skåne", distriktsforvaltningen i Skåne Amt.

Et stativ til butikernes behov

På fortovene i de danske byer står der ofte enkle, transportable cykelstativer, som butiksejerne har mulighed for at flytte ind i butikken ved lukketid. Ofte er cykelstativerne med reklame. ●

Kunde- & cykelvogn i ét

Schweiziske Leggero har designet en vogn, der har flere forskellige funktioner. Den kan bruges som indkøbsvogn i butikken, som trækvogn til at transportere varerne hjem eller som cykelanhænger. ●

Læs mere på: www.leggero.com

Tyske råd til butiksejere

Gennem 18 måneder i 2007/2008 blev projektet "Einkauf mit dem Rad" (shop med cyklen) gennemført i en række tyske byer. Det er nok en af de største kampanjer af sin art, som er gennemført i Europa. Følgende er nogle af projektets erfaringer omkring hvad butiksejerne kan gøre for at tiltrække cyklende kunder:

Parkering: Cyklisten ønsker sig omtrent det samme, som billister. De vil kunne parkere så tæt på indgangen, som muligt. Allerhelst skal cykelstativet være under tag.

Cykelstativ: Hvis cykelstativerne er ringe eller utilstrækkelige, anvendes de ikke. Cykelstativer, hvor det er muligt at låse cyklen fast, er betydeligt bedre end "fælgnækkende" stativer til forhjulet.

Service: Luftpumpe, gratis reparationskit eller cykelkort er eksempler på initiativer, som værdsættes af de tyske konsumenter.

Bonusprogram: Rabat til cyklister? Dette er noget, som projektet er fortalende for, og som man hævder, lønner sig. Cyklisten kræver ikke lige så meget plads som billister, og handler ofte i småbutikker i city, så det kan være en god idé at belønne netop denne kundegruppe. ●

Læs mere på: www.einkauf-mit-dem-rad.de

Han lånte en ladcykel

Jens Toni kommer færende på Tagensvej i København. I dag skal han indvie sit nye rådgivningskontor for unge på Nørrebro.

● – Jeg skal transportere et par ting til indvielsen, og så lånte jeg ladcyklen. Det er fantastisk, at muligheden findes. Det er helt gratis, men man skal betale et depositum på 500 kr. ●

Miljøpunkt i centrum for udlejning

De fleste Miljøpunkt-kontorer i København har ladcykler, som udlånes gratis. I Indre By er der fx 14 ladcykler til udlejning.

● – Et par af cyklerne udlånes hos os. De fleste findes hos de forskellige samarbejdspartnere, som selv administrerer udlejningen, fortæller Gazelle Buchholtz hos Miljøpunkt Indre by-Christianshavn. Tre af cyklerne står ved Irma-butikken på Frederiksborggade, og de øvrige står ved blandt andet bibliotek, caféer og restauranter.

– Ladcyklerne er meget populære. Det er jo meget nemmere at komme omkring på cykel, end med bil, i byen. Vi spørger ikke, hvad cyklerne skal anvendes til, men jeg ved, at mange bruger dem til større indkøb. En cykel har også været med til et bryllup, fortæller Gazelle Buchholtz. Miljøpunkt er det nye navn for Københavns Agenda 21-centre. ●

HANDLENDE PÅ TO HJUL HANDLER OFTERE

Holland er et land med mange cyklistere, et stort antal cykelprojekter og meget forskning i cykling. To forskellige hollandske studier i 2010 er kommet frem til, at cyklister er lige så købsstærke, som billister – også når det gælder butiksentre.

Konsulentvirksomheden, Goudappel Coffeng, interviewede de besøgende ved fire butiksentre i forstadsområdet. Som ventet er omsætningen for bilister større. Men cyklisterne besøgte butikken oftere, og den samlede omsætning var stort set lige stor.

Mobilitetskonsulenterne, Soab, interviewede i et andet studie 2.800 besøgende ved seks butiksentre, og kom frem til, at "den langsomme trafik" (cyklister og kollektivtrafik) bidrog mest til den ugentlige omsætning, eftersom de handlende besøgte butiksentrene oftere. Cyklisterne udgjorde størstedelen blandt de handlende med kort afstand til butiksentret. Billisterne udgjorde først en majoritet, når afstanden oversteg 2,5 kilometer fra butikken.

Kilde: www.soab.nl, www.verkeerskunde.nl
www.velo-city2010.com, www.fietsberaad.nl

PÅ CYKEL – VÆR MED TIL AT SKABE BEDRE FORUDSÆTNINGER FOR INDKØBSTURE PÅ CYKEL

Cyklen er et optimalt transportmiddel – hurtig, miljøvenlig og sundt. Cyklen er ikke blot et godt transportmiddel mellem hjem og arbejde, men også et perfekt køretøj til indkøbsture.

Denne håndbog henvender sig til dig, som vil være med til at skabe bedre forudsætninger for cykling. Cykling generelt og cykling i forbindelse med indkøbsture i særdeleshed. Indholdet er tænkt som inspiration, men er også en henvisning til, hvordan du kan være med til at styrke cyklens status som transportmiddel på indkøbsture.

Ved at skabe gode forudsætninger vil flere vælge cyklen som transportmiddel, og Øresundsregionen får en attraktiv og bæredygtig fremtid!

ØRESUND SOM CYKELREGION

Øresund som cykelregion er et samarbejde mellem 13 partnere i Skåne og på Sjælland, der skal skabe og markere en stærk cykelregion. Dette sker i en række konkrete delaktiviteter, hvor parter på begge sider af sundet er med. Denne inspirationshåndbog er en af projektets delaktiviteter, som arbejder med cyklen som transportmiddel på indkøbsture.

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen

Kristianstads
kommun

HELSINGBORG

Malmö stad